

**0411.01.5 «ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ
2024-2025 ՈՒՍՏԱՐՎԱ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔՆՆԱԿԱՆ ՀԱՐՑԱՇԱՐ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՎ ՀԱՏՈՒԿ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄՈԴՈՒԼՆԵՐԻՑ**

1. Մոդուլ ՀՇՀ-5-22-001- «Տնտեսագիտության տեսություն»

1. Տնտեսագիտության տեսությունն առարկան:
2. Ապրանք և դրա հատկությունները:
3. Փողի ծագումը, էությունը և գործառույթները:
4. Տնտեսական ռեսուրսները:
5. Շուկայական տնտեսությունը:
6. Առաջարկ և պահանջարկ:
7. Մակրոտնտեսության էությունն ու ցուցանիշները:
8. Գործազրկության էությունը:
9. Գնաձ:
10. Կապիտալի շուկայի էությունը:
11. Հողային ռեսուրսների էությունը:

2. Մոդուլ ՀՇՀ-5-22-002- «Տվյալների մշակման վիճակագրական մեթոդներ»

1. Ի՞նչ գիտություն է վիճակագրությունը և ի՞նչ է ուսումնասիրում:
2. Վիճակագրական դիտարկում, դիտարկման կազմակերպման ձևերը:
3. Վիճակագրական տեղեկատվությունների ստացման եղանակները:
4. Վիճակագրական խմբավորումը:
5. Վիճակագրական աղյուսակներն ու գրաֆիկները:
6. Հարաբերական մեծություններ, դրանց տեսակները:
7. Դինամիկայի հարաբերական ցուցանիշը: Ե՞րբ է այն կոչվում աճի գործակից և ո՞ր դեպքում ենք հաշվարկի արդյունքում ստանում աճի տեմպը:
8. Միջին մեծություններ: Միջին մեծությունների տեսակները:

3. Մոդուլ ՀՇՀ-5-22-005- «Ֆինանսներ և վարկ»

1. Ֆինանսական շուկաների էությունը, հատվածները և գործառույթները:
2. Դրամական շուկա, կապիտալի շուկա, արժեթղթերի շուկայի գործիքները և մասնակիցները:
3. Բյուջետային համակարգը, բյուջեի էությունը և դերը ֆինանսական համակարգում:

4. Պետական բյուջեի եկամուտների կազմը և ծախսերի հիմնական ուղղությունները:
5. Համայնքների բյուջեի դերը տեղական ինքնակառավարման ոլորտում:
6. Պետական բյուջեի ավելցուկ կամ պակասորդ:
7. Արտադրանքի էությունից հասույթ և շահույթ:
8. Կազմակերպության շրջանառու կապիտալ:
9. Վարկերի էությունը, գործառնությունները և հիմնական տեսակները:
10. Կենտրոնական բանկի դերը և խնդիրները ֆինանսական համակարգում:

4. Մոդուլ ՀՇՀ-5-22-006-«Հաշվապահական հաշվառման հիմունքներ»

1. Հաշվապահական հաշվառման առարկան, մեթոդը, կազմակերպումը և վարման կանոնները: Գլխավոր հաշվապահի իրավունքներն ու պարտականությունները:
2. Կազմակերպության ակտիվները, պարտավորությունները և կապիտալը:
3. Հաշվապահական հաշվեկշռի դերն ու նշանակությունը: Կառուցվածքի բնութագիրը:
4. Հաշվեկշռում առաջացող փոփոխությունները: Օրինակներ:
5. Ակտիվային, պասիվային և ակտիվապասիվային հաշիվներ, նրանցում գրանցումներ կատարելու կարգը:
6. Կրկնակի գրանցման եղանակի էությունը, հաշիվների թղթակցությունը, հաշվապահական ձևակերպման (բանաձև) տեսակները: Օրինակներ:
7. Հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանը և նրա կառուցվածքը:
8. Շրջանառության տեղեկագիրը, նրա դերն ու նշանակությունը, կառուցվածքի բնութագիրը:
9. Հաշվապահական հաշվառման հաշիվների դասակարգումն ըստ տնտեսական բովանդակության:
10. Գույքանյութական և դրամական միջոցների հաշիվները, նրանցում գրանցումներ կատարելու կարգը:
11. Սեփական կապիտալը, պահուստները և պարտավորությունները հաշվառող հաշիվները: Նրանցում գրանցումներ կատարելու կարգը:
12. Գործառնական հաշիվների բնութագիրը: Կալկուլյացիոն հաշիվների դերն ու նշանակությունը (հավաքման-բաշխման հաշիվներ):
13. Մինթետիկ և անալիտիկ հաշվառում: Նրանց փոխադարձ կապի մեկնաբանումը օրինակի միջոցով:
14. Հաշվապահական հաշվառման սկզբնական փաստաթղթեր, դասակարգումը, նրանց վավերապայմանները և կազմմանը ներկայացվող պահանջները: Փաստաթղթերի ստուգման կարգը:
15. Գույքագրում անցկացնելու, արդյունքները դուրս բերելու և հաշվառման մեջ արտացոլելու կարգը:

5. Մոդուլ - ՀՇՀ-5-22-007 «Նյութական ակտիվների հաշվառում»

1. Հիմնական միջոցների սահմանումը, դասակարգումը և արժեքային գնահատումը: Հիմնական միջոցները հաշվառող հաշիվների բնութագիրը:
2. Հիմնական միջոցների ձեռքբերման փաստաթղթային ձևակերպումը և մուտքի հաշվառումը:
3. Հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվարկման և հաշվառման կարգը: Օրինակներ
4. Հիմնական միջոցների դուրսգրման (օտարման) հաշվառումը:
5. Պաշարների սահմանումը, դասակարգումը և գնահատումը: Պաշարները հաշվառող հաշիվների բնութագիրը:
6. Արտադրության ծախսումների հաշվառման ընդհանուր մոդելը:
7. Անավարտ արտադրության և պատրաստի արտադրանքի հաշվառման կարգը:
8. Նյութերի հաշվառման կարգը:

6. Մոդուլ - ՀՇՀ-5-22-009 «Դրամական միջոցներ, առևտրային դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքեր»

1. Դեբիտորական պարտքերի հաշվառման կարգը:
2. Կրեդիտորական պարտքերի հաշվառման կարգը:
3. Կանխիկ հաշվարկների կիրառությունը, իրականացման կարգը, հաշվառման սկզբնական փաստաթղթերը:
4. Առհաշիվ տրված կանխիկ գումարների հաշվառման կարգը:
5. Հաշվարկային հաշվի գործառնությունների հաշվառման կարգը, հաշվարկային հաշվի քաղվածքը:

7. Մոդուլ - ՀՇՀ-5-22-012 «Սեփական կապիտալ, եկամուտներ և ծախսեր»

1. Եկամուտների և ծախսերի սահմանումը, դասակարգումը և հաշվառման կարգը:
2. Գործառնական գործունեությունից առաջացած եկամուտները, դրանց հաշվառման կարգը:
3. Բնութագրել գործառնական գործունեությունից առաջացած ծախսերը: Ներկայացնել նրանց հաշվառման կարգը:
4. Ոչ գործառնական գործունեությունից առաջացած եկամուտներ: Նրանց հաշվառման կարգը:
5. Ոչ գործառնական գործունեությունից առաջացած ծախսերը: Նրանց հաշվառման կարգը
6. Ֆինանսահետևանքային հաշիվների բնութագիրը: Ֆինանսական հետևանքի բացահայտման մեխանիզմը

8.Մոդուլ - ՀՇՀ-5-22-010 «Աշխատակիցների հատուցումներ»

1. Աշխատանքային պայմանագիրը, էությունը, տեսակները, ներկայացվող պայմանները, կատարումը և լուծումը:
2. Աշխատանքային պայմանագրում ներառվող պայմանները, աշխատողի անձնական տվյալների պաշտպանությունը, կարգապահությունը և նյութական պատասխանատվությունը:
3. Աշխատավարձ, երաշխիքներ, հատուցումներ, աշխատաժամանակ և հանգստի ժամանակ:
4. Աշխատակիցների հատուցումներ, սահմանումը և դասակարգումը:
5. Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումները, հաշվարկման և վճարման տեղեկագիրը:
6. Աշխատավարձի վճարման ձևերը՝ ժամանակավարձային և գործավարձային:
7. Միջին աշխատավարձի հաշվարկման կարգը:
8. Աշխատակիցների ամենամյա արձակուրդի վճարման կարգը և հաշվապահական ձևակերպումները:
9. Աշխատակիցների անունից կատարվող վճարների հաշվարկման և ձևակերպումների կատարման կարգը:
10. Աշխատակիցների հատուցումների հաշվարկավճարային տեղեկագիրը, լրացման կարգը և ցուցանիշները:

9.Մոդուլ- ՀՇՀ-5-22-018, ՀՇՀ-5-22-019 «Հարկային օրենսդրության հիմունքներ, հարկեր և այլ պարտադիր վճարներ»

1. ԱԱՀ-ն և հաշվառումը:
2. Շահութահարկը և հաշվառումը:
3. Եկամտային հարկը, սոցիալական և դրոշմանիշային վճարները:
4. Հարկման հատուկ համակարգեր՝ շրջանառության հարկ:
5. Տեղական հարկեր՝ փոխադրամիջոցների գույքահարկ:
6. Տեղական հարկեր՝ անշարժ գույքի հարկ:
7. Պետական և տեղական հարկեր ու վճարներ:
8. Հարկման հատուկ և ընդհանուր համակարգերը և հաշվառման մեթոդները:
9. Հարկման օբյեկտը, հարկման բազան և հարկի դրույքաչափերը:
10. Հարկ վճարողների շրջանակը և հարկային արտոնությունները:
11. Հարկային մարմնի լիազորություններն ու պարտականությունները:
12. Հարկային գործակալի՝ հարկ վճարողի իրավունքներն ու պարտականությունները:

10.Մոդուլ- ՀՇՀ-5-22-017«Ֆինանսական հաշվետվություններ»

1. Ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակը:
2. Օգտակար ֆինանսական տեղեկատվության որակական բնութագրերը:
3. Ֆինանսական գործակիցների բաղկացուցիչները:

11.Մոդուլ- ՀՇՀ-5-22-013 «Ծախսումների հաշվառում»

1. Ծախսում, ինչո՞վ է այն տարբերվում ծախսից: Ծախսումների հաշվառման կարգը:
2. Արտադրական ծախսումները և դրանց տեսակները, հաշվապահական ձևակերպումները:
3. Հաշվային պլանի ո՞ր հաշիվն է նախատեսված հիմնական միջոցների կառուցման ծախսումների հաշվառման համար: Հաշվապահական ձևակերպումներ:
4. Ինչպե՞ս են հաշվառվում հիմնական միջոցների սպասարկման և նորոգման ծախսերը:
5. Հաշվային պլանի ո՞ր հաշիվն է նախատեսված ոչ նյութական ակտիվների ներստեղծման գծով ծախսումների հաշվառման համար: Հաշվապահական ձևակերպումներ:

12.Մոդուլ- ՀՇՀ-5-22-011 «Ֆինանսական գործիքներ, փոխառու միջոցներ և պետական շնորհներ»

1. Ֆինանսական գործիքները և դրանց դասակարգումը:
2. Ֆինանսական ակտիվը, ֆինանսական պարտավորությունը և բաժնային գործիքը: Օրինակներ:
3. Փոխառու միջոցները և փոխառության ծախսումները:
4. Ինչպե՞ս են ճանաչվում փոխառության ծախսումները հաշվառման մեջ, տալ հաշվապահական ձևակերպումները:
5. Ի՞նչ է որակավորվող ակտիվը: Օրինակ:
6. Պետական օգնության տեսակները և դրանց հիմնական տարբերությունները:
7. Ինչպե՞ս են ճանաչվում պետական շնորհները հաշվառման մեջ, տալ հաշվապահական ձևակերպումները:
8. Ի՞նչ է արժույթը, արտարժույթը և ֆունկցիոնալ արժույթը:
9. Ի՞նչ է փոխարժեքային տարբերությունը և ինչպե՞ս է այն ճանաչվում հաշվառման մեջ:
10. Արտարժույթով գործառնությունների հաշվապահական ձևակերպումները:

13.Մոդուլ- ՀՀ-5-22-008 «Ոչ նյութական ակտիվների հաշվառումը»

1. Ոչ նյութական ակտիվների սահմանումը, դասակարգումը և բնութագրումը:
2. Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերումը և հաշվառման կարգը:
3. Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիան:
4. Ոչ նյութական ակտիվների օտարման հաշվառումը:

Կազմեցին դասախոսներ՝

Մ. Թադևոսյան

Ա. Բարեղամյան

Կ. Մկրտչյան

Ան. Գևորգյան

Ա. Մեծլումյան

Ա. Վերդյան

Տ. Շահինյան